

RESSENYES

BACARDÍ, Montserrat; DOMÈNECH, Ona; GELPÍ, Cristina; PRESAS, Marisa
Teoria i pràctica de la traducció
Barcelona: UOC, 2012, 228 p.
ISBN 978-84-9029-027-9

Els estudis de traducció són una disciplina relativament recent, i per això la quantitat de material didàctic encara no és abundant. En aquest context és destacable una publicació com aquesta, un llibre introductorí que, redactat de forma molt clara i concisa, constitueix una base excel·lent per a qual-sevol qui s'hi vulgui aproximar.

L'experiència investigadora i docent de les autores es fa palesa des de la primera pàgina, tant pel rigor en la selecció i presentació de la informació com per la claredat expositiva i l'estructuració del contingut. L'estil de l'escriptura coincideix perfectament amb la descripció que fan les autores mateixes del llenguatge planer: «és el text que usa un llenguatge apropiat per al lector i per al document, té un disseny racional que permet trobar la informació important de seguida, es pot entendre la primera vegada que es llegeix [...]» (p.123).

Els exemples també són una mostra de la cura amb què s'ha preparat aquest llibre, perquè no apareixen de forma sistemàtica i desmesurada, sinó justament en els punts que poden presentar certa dificultat de com-

prensió, i a més els han escollit per tal que els conceptes resultin entenedors d'una forma immediata. A part dels exemples, també es proposen alguns exercicis que poden ser molt útils per assimilar els conceptes.

El llibre està estructurat en sis capítols, dels quals quatre tracten dels estudis de traducció de forma general i dos estan enfocats a la nostra realitat sociolingüística. Després del primer capítol introductorí, trobem dos capítols amb una orientació més aviat teòrica, dos de més aviat pràctics i un últim que repassa cronològicament la traducció en la cultura catalana.

El primer capítol tracta des de la definició i modalitats de la traducció fins a la relació entre teoria i pràctica. Explica les característiques de les diferents modalitats i ofereix informació útil per a traductors novells, com ara els passos necessaris per treballar com a traductor jurat.

El segon capítol tracta de la teoria de la traducció. Després d'una introducció que ofereix unes nocions bàsiques sobre què és la teoria de la traducció i en defineix l'ob-

jecte d'estudi, els següents apartats repassen de forma breu la història de la interpretació i la traducció. Això és molt interessant perquè ofereix una visió panoràmica dels principals centres de producció de traduccions i l'evolució que han experimentat les tendències de traducció al llarg del temps. Un cop situades aquestes bases, el darrer apartat explica de forma molt clara, incloent nombrosos esquemes, els principals paradigmes de la teoria de la traducció.

El tercer capítol introdueix el lector en conceptes relacionats amb la competència traductora, començant per definir-la i diferenciar-la de la competència bilingüe. A més d'explicar els components de la competència traductora, aquest capítol també tracta de conceptes bàsics com la interferència, la resolució de problemes i les estratègies de traducció.

El quart capítol, que tracta de metodologia de la traducció, té una orientació més pràctica que els anteriors i repassa el procés de traducció des del punt inicial que representa l'encàrrec fins a la producció del text de destinació, i destaca els principals aspectes a tenir en compte en cada fase del procés. Aquest capítol també inclou un apartat sobre els recursos per a la traducció, en què es detallen els diferents tipus d'eines existents i se'n recomanen un gran nombre de disponibles en línia.

El cinquè capítol està dedicat a la traducció castellà-català des d'un punt de vista eminentment pràctic. En primer lloc situa el lector en el context de la traducció en aquesta combinació lingüística, i explica els àmbits en què n'hi ha més demanda, i a continuació ofereix una selecció de casos concrets útils per a una traducció d'aquest tipus. Es comenten des d'interferències lingüístiques habituals fins a diversos casos de convencions lingüístiques, com l'ús de les formes de tractament personal.

Finalment el sisè capítol tracta de la traducció en la cultura catalana i està dividit en dos blocs: traduccions al català i traduccions d'autors catalans. És molt interessant poder conèixer aquesta faceta de la literatura cata-

lana, que com les autores afirmen no ha estat gaire estudiada, perquè recorda als traductors (o ensenya als futurs traductors) el paper sempre infravalorat de la traducció en diferents àmbits de la societat. Aquest capítol, juntament amb alguns apartats del capítol dos que tracten de la història de la traducció i la interpretació, mostra que la traducció ha estat sempre estretament vinculada amb les tendències lingüístiques i polítiques del moment i a més n'ha influït l'evolució, especialment pel que fa a la llengua i la literatura, perquè la traducció, com a forma de contacte entre diferents cultures, ha estat sempre una font d'innovació.

Al final del llibre s'hi inclou una bibliografia per capítols que serà molt útil per al lector que vulgui aprofundir en alguns temes. Si bé no tota la bibliografia segueix la mateixa estructura, es pot considerar una bibliografia comentada, perquè no només inclou comentaris sobre algunes de les obres, sinó que també les classifica, en alguns casos per temes i en d'altres segons bibliografia bàsica i complementària.

En conclusió, es tracta d'una obra molt ben estructurada, en què les autores aconsegueixen trobar l'equilibri entre el volum d'informació necessària per tal d'assolir una base molt completa de la teoria i la pràctica de la traducció i la brevetat adequada per poder aconseguir aquest objectiu de forma ràpida i amena. Això la converteix en una lectura indispensable per als estudiants de traducció, i també molt recomanable per a qualsevol persona que hagi acabat els estudis o s'hi dediqui professionalment, perquè no només resulta útil com a introducció, sinó que també permet consolidar coneixements a qui ja n'hagi adquirit i prendre consciència del paper de la traducció en el desenvolupament de la cultura i la societat.

Alba Serra-Vilella

Universitat Autònoma de Barcelona
Facultat de Traducció i d'Interpretació

